

Onderwerp

Fiscale effecten tegemoetkoming Postcovid

Aanleiding

De voorbereiding van een (mogelijke) kamerbrief voor september 2022 over tegemoetkoming van € 15.000,- via DUSI, voor zorgmedewerkers die als gevolg van Post covid klachten (opgedaan in de eerste coronaperiode) zijn ingestroomd in de WIA. In dit advies worden de fiscale effecten hiervan en de mogelijke oplossingen daarvoor uitgewerkt.

Doel en inhoud

1. Overzicht fiscale effecten loon- en inkomstenbelasting en doorwerking naar de toeslagen
2. Waar zit het probleem
3. Mogelijke oplossingen en advies

1. Overzicht fiscale effecten loon- en inkomstenbelasting en doorwerking naar de toeslagen**1.1. Loon en inkomstenbelasting box 1**

Bij het verstrekken van de tegemoetkoming via DUSI, is dit zonder bemoeienis van de voormalig werkgever, danwel het UWV¹, waarbij ook een beloningsbedoeling ontbreekt. De tegemoetkoming vormt voor de loon- en inkomstenbelasting geen te belasten loon of inkomsten uit vroegere dienstbetrekking. Door de aard en het eenmalige karakter van de tegemoetkoming vormt deze ook niet op andere wijze een inkomensbestanddeel vormt voor de inkomstenbelasting. Hierdoor is ter zake van de tegemoetkoming geen loon- of inkomstenbelasting in box 1 verschuldigd.

Ook in de doorwerking naar de toeslagen vormt de tegemoetkoming op dit punt geen onderdeel van het toetsingsinkomen en heeft daarmee geen gevolgen voor eventuele toeslagen in het jaar waarin de tegemoetkoming wordt uitbetaald.

1.2. Inkomstenbelasting rendementsheffing box 3

Dit onderdeel ziet op de vermogensrendementsheffing op vermogen in box 3. De herkomst van het vermogen is hierbij niet van belang. Het bedrag van de tegemoetkoming vormt dan ook onderdeel van het vermogen van de ontvanger. Voorzover het vermogen de vrijstelling (heffingsvrij vermogen) van € 50.650, voor alleenstaanden en € 101.300 voor fiscaal partners (cijfers 2022), overschrijdt maakt deze dan ook onderdeel uit van van de rendementsgrondslag waarover inkomstenbelasting is verschuldigd.

De peildatum voor dit vermogen is steeds 1 januari. Dit betekent dat een in 2023 ontvangen tegemoetkoming, voor zover dan nog in het bezit van de ontvanger, op en na 1 januari 2024 tot de rendementsgrondslag van box 3 behoort. Via het verzamelinkomen en de rendementsgrondslag van box 3 werkt dit door naar de inkomensafhankelijke regelingen, zoals toeslagen (inkomenstoets).

Gezien het aanzienlijke bedrag van het heffingsvrij vermogen en de beperkte forfaitaire rendementen op sparen, zal van het inkomen uit vermogen op de hoogte van het toetsingsinkomen beperkt zijn. Een iets groter maar nog steeds beperkt effect is er als de tegemoetkoming wordt belegd. Dit zou alleen zien op eventuele zorgtoeslag of kindgebonden budget. Voor de huurtoeslag heeft dit geen effect doordat zorgmedewerkers die door de tegemoetkoming van € 15.000,- boven de vrijstelling in box 3 uitkomen, ook zonder de tegemoetkoming al niet meer in aanmerking zouden komen voor de huurtoeslag².

¹ In de notitie Uitvoering werd nog de optie genoemd om de uitbetaling via het UWV te laten verlopen. Deze optie komt in de concept kamerbrief niet terug. Ook vanuit fiscaal oogpunt is het aan te bevelen om de uitvoering niet via het UWV te laten verlopen. Een WIA uitkering wordt aangemerkt als inkomsten uit vroegere dienstbetrekking, waarover het UWV inhoudingsplichtig is voor de loonheffing. Bij uitbetaling via het UWV kunnen we te maken krijgen met de loonbelasting, wat het geheel complex en duur zou maken. Daarbij zal de oplossing die is toegepast bij de Zorgbonus (deels Werkkostenregeling) hier niet mogelijk zijn, omdat de betreffende zorgmedewerkers niet meer werkzaam zijn.

² Zorgmedewerkers die door de tegemoetkoming van € 15.000,- boven de vrijstelling van in box 3 uitkomen (€ 50.650 voor alleenstaanden 2022), zaten reeds voor de tegemoetkoming al boven het maximumvermogen voor de huurtoeslag zaten (€ 31.747 voor alleenstaanden 2022). Voorgaande geldt zowel in het geval van alleenstaanden als in het geval van partners.

1.3. Toeslagen vermogenstoets

Voor verschillende toeslagen geldt een vermogenstoets. Indien dit vermogen op de peildatum 1 januari hoger is dan het voor dat jaar toegestane vermogen, vervalt voor dat jaar het recht op de toeslag. Voorgaande kan zich met name voordoen bij de huurtoeslag, waar de vermogensgrens het laagste is. De toegestane vermogensgrens voor de huurtoeslag is € 31.747 voor alleenstaanden en € 63.494 voor toeslagpartners (cijfers 2022)³. Wanneer betrokkene op peildatum 1 januari de toegestane vermogensgrens overschrijdt, al is het maar met € 1,-, dan vervalt de volledige toeslag voor dat jaar. Bij de zorgtoeslag en het kindgebonden budget doet zich bij overschrijding van het daarvoor geldende maximum vermogen hetzelfde voor als bij de huurtoeslag.

2. Waar zit het probleem

Doordat de tegemoetkoming meetelt voor de vermogenstoets, is er een potentieel verlies van toeslagen, met name de huurtoeslag. Voor de zorgmedewerkers die door de tegemoetkoming de vermogensgrens overschrijden en hierdoor toeslagen derven, betekent dit per saldo dat zij netto maar ten dele van de tegemoetkoming kunnen profiteren. Zeker gegeven het feit dat de huurtoeslag een fors bedrag (duizenden euro's) per jaar kan zijn. Dit effect kan maatschappelijk als onwenselijk worden ervaren.

Het peilmoment voor de vermogenstoets toeslagen valt jaarlijks op 1 januari. Dit betekent dat bij een in 2023 uitbetaalde tegemoetkoming op 1 januari 2024 wordt meegeteld met het vermogen. Wanneer de betrokken zorgmedewerker op 1 januari een vermogen hoger dan de toegestane vermogensgrens heeft zal correctie en terugvordering van de toeslagen voor het eerst in 2024 plaatsvinden en zo lang als betrokkene boven de vermogensgrens zit.

3. Mogelijke oplossingen

3.1. Compensatie gemiste toeslagen

Een mogelijkheid is om de derving van toeslagen, veroorzaakt door de tegemoetkoming, achteraf te compenseren. Deze oplossing is in 2019 toegepast bij de tegemoetkoming voor Q: koorts, waarbij betrokken Q:koortspatiënten via DUSI een compensatie voor 1 jaar gederfde toeslagen konden aanvragen.

Wanneer dit op dezelfde wijze voor de Post covid tegemoetkoming om 2023 wordt toegepast, zou dit het inhouden dat zorgmedewerkers die op 1 januari 2024 boven de vermogensdrempel uitkomen, eenmalig achteraf worden gecompenseerd. Zij hebben dan vanaf de uitbetaling in 2023 tot 1 januari 2025 de tijd om weer onder de vermogensdrempel te komen. De aanvullende tegemoetkoming kan worden uitgekeerd op basis van de definitieve beschikking die de Belastingdienst/Toeslagen halverwege 2025 zal versturen. In deze beschikking kan staan dat toeslag(en) terugbetaald moeten worden als gevolg van het overschrijden van de vermogensgrens op 1 januari 2024.

Voordeel van deze aanpak is dat VWS dit zelf kan inregelen en niet afhankelijk is van een akkoord van Financiën.

3.2. Verzoek aan Financiën tot toevoegen uitzonderingsgrond Awir

Op grond van Algemene Wet Inkomens Regelingen (Awir) kan de staatssecretaris van Financiën bij ministeriële regeling voor groepen van gevallen bepaalde vermogensbestanddelen uitzonderen voor de vermogenstoets toeslagen. Deze lijst van uitzonderingen is opgenomen in het [Uitvoeringsregeling Awir](#) en het aantal uitzondering op de lijst is beperkt. Uitzonderingen die op de lijst staan zijn bijvoorbeeld tegemoetkomingen aan de slachtoffers van de nieuwjaarsbrand in Volendam en vergoedingen voor de gevolgen van oorlog en conflicten.

Om gebruik te kunnen maken van een uitzondering op deze lijst, moet betrokkene een verzoek (formulier met bewijsstukken) indienen bij de Belastingdienst. De Belastingdienst moet de verzoeken vervolgens handmatig beoordelen, wat de nodige capaciteit vraagt. De gebruikelijke lijn van het Ministerie van Financiën

³ Voor de zorgtoeslag en het kindgebonden budget gelden aanzienlijk hogere bedragen.

in de afgelopen jaren is dan ook om in principe geen uitkeringen uit te zonderen van de vermogenstoets van de toeslagen.

Vanuit VWS is in 2019 voor de tegemoetkoming van Q: koorts (ten tijde van staatssecretaris Menno Snel) aan Financiën verzocht om de tegemoetkoming Q-koorts toe te voegen aan de uitzonderingenlijst. Dit is besproken op het niveau van de MR en destijds niet gehonoreerd.

Interessant is dan ook dat in 2020 door staatssecretaris van Huffelen, de uitkeringen van de Stichting Zorgwerk in Coronatijd (hierna: ZwiC) wel aan de lijst zijn toegevoegd, geldend voor een periode van maximaal drie jaar na ontvangst van de tegemoetkoming. Dit gebeurde na een aangenomen [motie](#)⁴ over Stichting ZwiC in de Tweede Kamer.

De tegemoetkoming voor de beoogde zorgmedewerkers met Post Covid klachten in de WIA, zou je kunnen scharen onder de (overkoepelende) doelstellingen van Stichting ZwiC. Derhalve kan het interessant zijn om na te gaan om wat exact de specifieke criteria waren om de uitkeringen van Stichting ZwiC aan de uitzonderingenlijst toe te voegen. Vervolgens kan worden gekeken in hoeverre deze (deels) ook van toepassing zijn op voorliggende Post Covid tegemoetkoming. Om derving van toeslagen bij betrokkenen te voorkomen zou de toevoeging aan de uitzonderingenlijst uiterlijk op 1 januari 2024 in werking moeten treden.

3.3. Nog een extra optie ter overweging

Bij de kamerbrief is er tot nu toe van uit gegaan dat de tegemoetkoming via DUSI zal verlopen. Voor de volledigheid nog het volgende ter overweging. Het is moeilijk en zeker geen gelopen race om de tegemoetkoming aan de uitzonderingenlijst van de Awir te laten toevoegen. Uitkeringen door Stichting ZwiC maken reeds deel uit van deze uitzonderingenlijst. Wanneer er voor gekozen wordt om de tegemoetkoming niet via DUSI maar via deze stichting te laten verlopen, zou de uitzonderingsgrond van deze uitkeringen ook voor de tegemoetkoming van toepassing kunnen zijn. Via deze route zou fiscaal effect op de tegemoetkoming kunnen worden voorkomen zonder dat dit beslag doet op de uitvoeringscapaciteit bij DUSI (voor het verwerken van de compensatieverzoeken) en waarbij Financiën geen extra uitzondering aan de Awir hoeft toe te voegen. Wanneer dit een reële optie blijkt te zijn moet nader worden uitgezocht of er nog aanvullende (vorm)vereisten zijn waaraan de tegemoetkoming moet voldoen om te waarborgen dat er inderdaad gebruik kan worden gemaakt van de vrijstellingsgrond van de Stichting ZwiC.

Advies

- Advies is om met een van de genoemde opties zorg te dragen dat derving van de toeslagen als gevolg van de tegemoetkoming wordt gecompenseerd danwel voorkomen.
- Hiervoor kunnen de mogelijkheden rondom toevoeging van de tegemoetkoming aan de uitzonderingslijst van de Awir bij Financiën worden verkend (zie paragraaf 3.2).
- Tegelijkertijd is het realistisch er hierbij rekening mee te houden dat de toevoeging aan de uitzonderingenlijst waarschijnlijk niet mogelijk zal zijn en voor te sorteren op de optie om derving aan toeslagen te compenseren met een aanvullende tegemoetkoming via DUSI (zie paragraaf 3.1).
- Wanneer dit qua uitvoering past en het uitkeren van de tegemoetkoming via Stichting ZwiC tot de mogelijkheden behoort, is dit ook te overwegen (zie paragraaf 3.3) omdat er op deze wijze gebruik kan worden gemaakt van de reeds bestaande uitzonderingspositie van uitkeringen van ZwiC in de Awir. Wanneer dit een reële optie blijkt te zijn moet nader worden uitgezocht of er nog aanvullende (vorm)vereisten zijn waaraan de tegemoetkoming moet voldoen om te waarborgen dat er inderdaad gebruik kan worden gemaakt van de vrijstellingsgrond van de Stichting ZwiC.

Mocht u nog vragen hebben, neemt u gerust contact met mij op:

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

5.1.2e

⁴ Nr. 257 Motie van de leden Asscher en van Weyenberg, 16 april 2020